

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **P. T. GROUP, s. r. o.,** se sídlem Brněnská 3978, Hodonín, zastoupena JUDr. Václavem Faltýnem, advokátem se sídlem nám. Míru 143, Domažlice, proti žalovanému: **Celní ředitelství Brno**, se sídlem Koliště 21, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 2. 2010, č. j. 30 Ca 144/2009 – 16,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 2. 2010, č. j. 30 Ca 144/2009 – 16, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně - P. T. GROUP, s. r. o. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 2. 2010, č. j. 30 Ca 144/2009 – 16, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně (dále také „krajský soud“) napadeným usnesením ze dne 11. 2. 2010, č. j. 30 Ca 144/2009 – 16, odmítl žalobu, kterou se žalobkyně - firma P. T. GROUP, s. r. o. (dále též „žalobkyně“) domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí Celního ředitelství Brno (dále také „celní ředitelství“) ze dne 10. 9. 2009, č. j. 6392-2/2009-010100-21, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Celního úřadu Hodonín (dále též celní úřad“) ze dne 10. 7. 2009, č. j. 6217/2009-026100-021, a současně potvrzeno toto prvostupňové rozhodnutí o zadržení zboží z důvodu podezření porušení určitých práv k duševnímu vlastnictví. Krajský soud se nejprve zabýval charakterem napadeného správního rozhodnutí. Vyšel z toho, že v dané věci bylo aplikováno ustanovení § 9 a § 33 odst. 6 zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušující některá práva duševního vlastnictví a o změně některých zákonů, ve znění platném při dovozu zadrženého zboží (dále jen „zákon o opatřeních“). S ohledem

na dikci těchto ustanovení zákona o opatřeních vyvodil, že se jedná o pouhé zadržení zboží, ohledně jehož osudu má být rozhodnuto až následně. Předběžný charakter rozhodnutí o zadržení zboží vyplývá z následné povinnosti správního orgánu takové zboží vrátit osobě, které bylo zadrženo, případně rozhodnout o propadnutí zboží případně o jeho zabrání. Deklaroval, že napadené rozhodnutí splňuje i časovou, věcnou i osobní podmínku testu rozhodnutí předběžné povahy, který byl nastaven judikaturou správních soudů, a výslovně poukázal na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2009, č. j. 2 Afs 186/2006 - 54. Žalobou napadené rozhodnutí je proto rozhodnutím předběžné povahy, u něhož platí kompetenční výluka podle ustanovení § 70 písm. b) s. ř. s. S poukazem na tyto skutečnosti krajský soud podanou žalobu odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podala žalobkyně jako stěžovatelka (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, kterou opřela o důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Stěžovatelka má především za to, že usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby je nezákonné a také nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Správní soud v odůvodnění napadeného usnesení vůbec neobjasňuje jak došel k závěru, že toto rozhodnutí „splňuje časovou, věcnou i osobní podmínku testu rozhodnutí předběžné povahy“, nastaveného judikaturou správních soudů. Nadto při svém rozhodování zcela mylně vychází z ustanovení § 33 zákona o opatřeních, které spolu s ustanovením § 32 upravuje opatření celního úřadu při ochraně vnitřního trhu před výrobky a zbožím, které není pod celním dohledem. Tak tomu ale v této věci nebylo. Krajský soud pominul skutečnost, že napadená rozhodnutí byla ve skutečnosti vydána podle čl. 4 nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 (dále jen „nařízení“), což je zásadní okolnost pro posouzení charakteru správních rozhodnutí. Napadené usnesení tak nemůže obstát na poli přezkoumatelnosti. Usnesení krajského soudu je nadto i věcně nesprávné, neboť tento soud vadně vyhodnotil celou věc po skutkové i právní stránce. V důsledku toho pak došel správní soud i k nesprávnému právnímu závěru o charakteru žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného (jde o rozhodnutí předběžné povahy). Rozhodnutí o zadržení zboží není ve skutečnosti rozhodnutím předběžné povahy, neboť není splněna časová podmínka. Je tomu tak proto, že rozhodnutí vydanému podle čl. 4 odst. 1 nařízení nemusí předcházet rozhodnutí konečnému a subjekt jemuž bylo zboží zadrženo, nemá na vydání konečného rozhodnutí právní nárok. Rozhodnutí o zadržení zboží může být vydáno zcela mimo jakýkoliv rámec řízení a zákon ani nestanoví lhůtu, v níž má být zahájeno řízení a vydáno rozhodnutí konečné. Jindy dochází k ukončení režimu zajištění zboží přímo ze zákona (pro nepodání žádosti o přijetí opatření nebo neoznámení o podání žaloby - srov. čl. 13 nařízení). Osoba, jíž bylo zboží zabaveno, je v tomto případě zcela zbavena možnosti domáhat se ochrany před rozhodnutím o zadržení zboží. K vydání konečného rozhodnutí zde nedochází stejně tak, jako nedochází k zahájení jakéhokoliv řízení, v jehož rámci by mohla osoba, jíž bylo zboží zabaveno, brojit proti nezákonnosti takového rozhodnutí. Obdobné pak platí i u postupu dle ustanovení § 9 odst. 5 zákona o opatřeních, podle jehož dikce je takových případů povícero. Pokud dojde k ukončení soukromoprávního sporu - např. v důsledku zpětvzetí žaloby nebo zamítnutí žaloby - nedojde k jakémukoliv přezkoumání rozhodnutí o zadržení zboží. Z uvedených důvodů je proto nesprávný i výrok II. napadeného usnesení o nákladech řízení. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalované Celní ředitelství Brno považuje kasační stížnost za nedůvodnou. Napadená rozhodnutí byla sice vydávána na základě komunitárního práva, tato okolnost však nic nemění na tom, že svou povahou se jedná o rozhodnutí předběžné povahy. Přiklání se proto k právnímu názoru vyslovenému krajským soudem v napadeném usnesení. Žalovaný správní orgán proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán při tom rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti a došel k závěru, že kasační stížnost je opodstatněná.

Nejvyšší správní soud při posuzování námitek kasační stížnosti o nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení krajského soudu vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, uveřejněný pod č. 34 ve svazku č. 3 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nález Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, uveřejněný pod č. 85 ve svazku č. 8 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces, jakož i pojem právního státu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, *je* i *povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit* (ve správním soudnictví podle ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud nepominul ani nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06 (dostupný na www.nalus.usoud.cz), v němž tento soud vyslovil, že „*odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena*“. Ostatně Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08, také konstatoval, že: „*Soudy jsou povinny svá rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny*“.

Uvedená ustálená judikatura Ústavního soudu měla svého předchůdce v judikatuře Vrchního soudu v Praze (např. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, sp. zn. 6 A 48/92, uveřejněné v Soudní judikatuře ve věcech správních pod č. 27/1994) a našla svůj odraz i v judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, dostupný na www.nssoud.cz, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, který byl uveřejněn pod č. 689/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Této judikatuře je společné, že „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci z hlediska účastníka řízení klíčovou,*

na níž je postaven základ jeho žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá". V souvislosti s nepřezkoumatelností rozsudku správního soudu nelze pominout ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, který byl uveřejněn pod č. 134/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, v němž kasační soud vyslovil, že: „*Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny*". V rozsudku ze dne 14. 11. 2007, č. j. 1 Afs 53/2007 - 34 (dostupný na www.nssoud.cz), pak vyslovil Nejvyšší správní soud právní názor, že *je povinností soudu stranám sporu ozřejmit, jakými úsudky byl veden a k jakým závěrům dospěl*".

Nejvyšší správní soud rovněž konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný a jak uvážil pro věc rozhodné skutečnosti, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené pak musí nalézt svůj odraz v odůvodnění rozhodnutí. Je tomu tak proto, že jen prostřednictvím odůvodnění lze dovodit, z jakého skutkového stavu správní soud vyšel a jak jej uvážil a jaké právní normy ve věci aplikoval. Co do rozsahu přezkoumávání správního rozhodnutí (po věcné stránce) je pak správní soud, nestanoví-li zákon jinak (srov. ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. v návaznosti na ustanovení § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), vázán dispoziční zásadou. Ponechat stranou nelze ani okolnost, že odůvodnění soudního rozhodnutí v podstatě předurčuje možný rozsah opravného prostředku vůči němu ze strany účastníků řízení. Pokud by totiž soudní rozhodnutí vůbec neobsahovalo odůvodnění nebo odůvodnění sice obsahovalo, avšak z něho by nebylo možno zjistit, jakými úvahami se soud řídil při formování rozhodného právního názoru a o jaké právní předpisy se při tom opíral, mělo by to nutně za následek jeho zrušení pro nepřezkoumatelnost. Absence řádného odůvodnění totiž ve svém důsledku znamená nemožnost, v případném opravném prostředku, brojit proti skutkovým a právním závěrům, které zůstaly účastníkům řízení tímto nesprávným postupem soudu utajeny.

Napadené usnesení krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Z uvedeného usnesení krajského soudu je na straně jedné zřejmé, že správní soud považuje podanou žalobu za nepřípustnou, neboť se stěžovatelka touto žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného, které je předběžné povahy, a je proto ze soudního přezkumu zákonem vyloučeno. Na druhé straně však již krajský soud nikterak účastníkům řízení blíže neobjasnil, na základě jakých úvah - ve spojení s konkrétní dikcí aplikovaného právního předpisu - došel k závěru o skutečném charakteru (povaze) žalobou napadeného rozhodnutí o zadržení zboží. V souvislosti s již vysloveným závěrem krajského soudu o charakteru správního rozhodnutí je v rozsudku obsažená pouze citace ustanovení § 9 a § 33 zákona o opatřeních a prostý odkaz na konkrétní rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (sp. zn. 2 Afs 186/2006). Takové odůvodnění vysloveného právního závěru správním soudem je zcela nedostatečné a nepřezkoumatelné. Není z něj jakkoliv zřejmé, na základě jaké úvahy vůbec krajský soud došel k závěru, že v projednávané věci

jsou naplněny limity, na jejich základě lze usuzovat, že jde o rozhodnutí předběžné povahy, resp. od jakých skutkových a právních okolností dovozuje naplnění jeho věcné, časové i osobní podmínky. Takové usnesení krajského soudu je nejen v tomto směru nepřezkoumatelné, ale také současně znemožňuje účastníkům řízení, aby v opravném prostředku mohli zpochybnit relevanci prezentovaného právního závěru a úvah, které k němu správní soud vedly.

Uvedené pochybení krajského soudu je pak umocněno i skutečností, že se správní soud opírá o ustanovení zákona o opatřeních (§ 33), které však nebylo v předmětné věci správními orgány aplikováno, resp. podle kterých napadená rozhodnutí nebyla ve skutečnosti vydána. Je tomu tak proto, jak důvodně poukazuje i stěžovatelka, že tato rozhodnutí byla ve skutečnosti vydána podle čl. 4 nařízení a v režimu, kdy zboží podléhalo celnímu dohledu.

Jelikož Nejvyšší správní soud shledal usnesení krajského soudu nepřezkoumatelným, nezabýval se již stěžovatelkou uplatněnými výtkami a argumenty směřujícími vůči jeho věcné nesprávnosti, resp. proti závěru krajského soudu, že je žalobou napadené rozhodnutí rozhodnutím předběžné povahy. Je tomu tak proto, že by takovým postupem sám zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností, ale také proto, že by nepřípustně předjímal právní závěry, které v prvé řadě přísluší právě krajskému soudu. Ve svém důsledku (srov. § 110 odst. 3 s. ř. s.) by znemožnil účastníkům řízení, aby tyto - nyní nově až v kasačním řízení vyslovené právní závěry mohli účastníci napadnout opravným prostředkem (kasační stížností).

Z výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 2. 2010, č. j. 30 Ca 144/2009 – 16, je nezákonné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a proto jej podle § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

V tomto řízení bude na krajském soudu, aby v mezích správními orgány aplikovaných právních předpisů znovu posoudil, zda pro žalobou napadená správní rozhodnutí platí kompetenční výluka ze soudního přezkoumání či nikoliv, a po té vydal přezkoumatelné rozhodnutí, které bude odpovídat zákonu.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. srpna 2010

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu